

בש"פ 4885/20 - מלכה לייפר נגד היועץ המשפטי לממשלה

בית המשפט העליון

בש"פ 4885/20

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העוררת: מלכה לייפר

נגד

המשיב: היועץ המשפטי לממשלה

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 14.7.2020 בתה"ג 23733-08-14, שניתנה
על-ידי כבוד השופטת ח' מ' לומפ

תאריך הישיבה: כ"זבתמוז התש"ף (19.7.2020)

בשם העוררת: עו"ד ניק קאופמן; עו"ד יהודה פריד

בשם המשיב: עו"ד מתן עקיבא; עו"דאביטל ריבנר-אורון

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 14.7.2020 (תה"ג 23733-08-14, השופטת ח' מ' לומפ).

רקע וההליכים עד כה

2. ביום 10.7.2013 הגישה ממשלת אוסטרליה בקשה להסגיר לידיה את העוררת בגין עבירות מין שביצעה שם, לכאורה, בקטינות בבית-ספר שניהלה (להלן: המתלוננות). בהמשך לכך, ומכוח אמנת ההסגרה שבין ישראל לאוסטרליה, ביום 17.8.2014 עתרה המדינה לבית המשפט המחוזי להכריז על העוררת כבת-הסגרה לאוסטרליה לפי סעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק ההסגרה). עוד יצוין, כי על-פי העולה מהעתירה, ביום 14.3.2012 הוצא נגד העוררת צו מעצר בבית משפט במלבורן.

עמוד 1

3. למען שלמות התמונה יצוין כי בראשיתו של הליך ההסגרה, העוררת טענה כי היא אינה כשירה לעמוד לדין ועל כן יש להפסיק את הליכי ההסגרה המתנהלים בעניינה בהתאם לסעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. ביום 2.6.2016 קבע בית המשפט המחוזי (השופט הבכיר א' כהן), בהסכמת הצדדים, כי העוררת אינה כשירה לעמוד לדין, ובהמשך לכך הורה על הפסקת ההליכים ועל מתן צו לטיפול מרפאתי כפוי בעוררת לתקופה של 10 שנים. ביום 12.2.2018 הגישה המדינה בקשה לחדש את ההליכים נגד העוררת, בטענה שהיא הציגה מצג שווא בכל הנוגע למצבה הנפשי. בסופו של דבר, לאחר שהתנהל הליך הוכחות בסוגיה זו, ביום 26.5.2020 הורה בית המשפט המחוזי על חידוש ההליכים בעניינה של העוררת, ודיון בעתירה נקבע ליום 20.7.2020 (השופטת לומפ).

4. ביום 2.7.2020 הוגשה מטעם העוררת בקשה על-פי תקנה 8 לתקנות ההסגרה (סדרי דין וכללי ראיות בעתירות), התשל"א-1970 (להלן: תקנות ההסגרה) לעיון בחומרים שהוגדרו כ"כל תרשומת בה מתועדים דברים שנאמרו או נכתבו" וזאת "במהלך או בעקבות מפגשים או שיחות בין מי מהמתלוננות או מי מטעמן לבין נציגי ממשלת ישראל או נציגים של משרד החוץ, משרד המשפטים ורשויות התביעה בישראל", וכן "במהלך או בעקבות מפגשים או שיחות בין נציגי ממשלת ישראל לבין נציגי ממשלת אוסטרליה או כל גורם אחר" בעניינה של העוררת. העוררת טענה כי החומרים האמורים דרושים לצורך הוכחת חולשת הראיות שבהן אוחזת המדינה בכל הנוגע למעשים המיוחסים לה, וכן לביסוס טענה של הגנה מן הצדק לנוכח פגמים שנפלו לשיטתה בהתנהלותם של המדינה ונציגיה. כתימוכין לבקשה הובאו הפניות לכתבות שפורסמו בכלי התקשורת בדבר אמירות של שרת המשפטים לשעבר, נשיא המדינה וראש הממשלה שהתייחסו לפרשה. בהקשר זה נטען עוד כי התבטאותו הנטענת של ראש הממשלה בדבר הכוונה לחתום על צו הסגרה מיד לאחר החלטת בית המשפט בנושא פוגמת בהליך.

5. המדינה מצדה התנגדה לבקשה, וטענה כי כל החומר "הנוגע לעתירה", כלשונה של תקנה 8 לתקנות ההסגרה, נמסר לעיונה של העוררת. המדינה הטעימה כי העוררת מבקשת חומרים שהיא עצמה אינה יודעת אם קיימים בכלל, ודי בכך כדי לדחות את הבקשה. כן נטען, כי בעתירה מן הסוג שהוגש נגד העוררת בית המשפט ממילא אינו נדרש למשקלן ולמהימנותן של ראיות, ועל כן רצונה של העוררת להוכיח את חולשתן אינו רלוונטי בשלב זה. המדינה הוסיפה, כי מכל מקום, מדובר בתרשומות פנימיות שאין כל חובה למוסרן.

6. ביום 14.7.2020 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה. בית המשפט המחוזי הדגיש כי הליך ההסגרה לא נועד לבירור האשמה, אלא רק לברר האם די במסד הראייתי שצורף לעתירה כדי להצדיק הסגרה לצורך ניהול ההליכים במדינה אחרת. לנוכח האמור, נקבע כי אפילו החומר המבוקש היה מלמד על חילופי דברים שנעשו עם המתלוננות, הרי שבית המשפט אינו אמור להידרש לשאלת מהימנותן של הראיות בהליכי הסגרה. מעבר לכך, בית המשפט המחוזי הוסיף כי לכאורה, אפילו היה קיים החומר המבוקש, הרי שמדובר בתרשומות פנימיות שאינן נחשבות ל"חומרי חקירה" אף בהליך פלילי רגיל, ועל כן אין מקום לכלול אותן בגדרה של חובת הגילוי. בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי מכל מקום טענותיה של העוררת בדבר התנהלותה של המדינה וההתחייבויות שניתנו לכאורה בעניינה, נוגעות לסמכותו של שר המשפטים לצוות על ביצוע הסגרתה מכוח סעיף 18 לחוק ההסגרה, לאחר שתוכרע העתירה, ועל כן אין מקום להידרש אליהן בשלב זה.

הערר

7. הערר שבפני מכוון כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, העוררת חוזרת על הטענות

שהועלו בפני בית המשפט המחוזי, ומוסיפה כי בהנחה שהחומרים המבוקשים מצויים בידי המדינה יש למסור אותם לעיונה.

8. המדינה מצדה סומכת את ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי, וטוענת כי דין הערר להידחות.

9. הדיון בערר התקיים היום, ובו הצדדים שבו על עיקרי טענותיהם. בא-כוח המדינה הבהיר כי אין בידי רשויות התביעה חומרים מן הסוג שהתבקש, וכן כי הפרקליטות עצמה לא הייתה שותפה לפגישות הנטענות. כן נטען, כי מכל מקום אפילו היו קיימים חומרים מן הסוג שהתבקש הם לא רלוונטיים לצורך הדיון בהליך ההסגרה. מנגד, בא-כוחה של העוררת טען כי ניתן להניח שהחומרים קיימים על-פי פרסומים בתקשורת. כן הובהר, כי לא נעשתה פנייה בבקשה לקבל את החומרים הנטענים לגורמי הממשלה שהבקשה התייחסה לחילופי הדברים שנעשו לכאורה על-ידם, על-פי הנטען בשל קוצר הזמן.

דיון והכרעה

10. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה שדין הערר להידחות. לאדם שהוגשה בעניינו עתירה להסגרה עומדת, כמובן, הזכות לעיין בכל חומר הראיות הנוגע לה ומצוי בידי המדינה. התכלית של חובת הגילוי והעקרונות שהותוו ביחס אליה בפסיקה הם ברורים (ראו: בש"פ 501/09 היועץ המשפטי לממשלה נ' מאיו (10.5.2009) (להלן: עניין מאיו)), ואין צריך לומר שהדברים מקובלים על המדינה. לצד זאת, נקבע כי חובת הגילוי בהליכי הסגרה מצומצמת יותר מזו הקבועה בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (ראו: בש"פ 5491/11 בן חיים נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (14.8.2011)). מכל מקום, ככלל תרשומות פנימיות והתכתבויות בין הרשויות בישראל לבין גורמים אחרים אינן באות בגדרה של חובת הגילוי (ראו: בש"פ 4264/10 היועץ המשפטי לממשלה נ' נובק, פסקאות 10-11 (24.6.2010)). ראו והשוו: בש"פ 10283/09 לדר נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (19.1.2010)).

11. בנסיבות העניין, הבקשה אינה נסבה על חומרים שהונח בסיס מספיק לקיומם ולהיותם מצויים בידי המדינה, כלשונה של תקנה 8 לתקנות ההסגרה (ראו והשוו: בש"פ 1996/15 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 5 (18.6.2015)), וחשוב יותר – לא הונח בסיס לכך שמדובר בראיות שחלה חובה לגלותן לפי הדיון, בשים לב להלכות שפורטו לעיל. מעבר לכך, צדק בית המשפט המחוזי בקבעו כי אפילו היו חושפות תרשומות של שיחות עם המתלוננת פגמים במהימנותן של חומר ראיות (וכאמור, לא הונח בסיס לכך) – הרי שאין זהו מסוג העניינים שנבחן בהליך ההסגרה (ראו: עניין מאיו, בפסקה 9; ע"פ 9026/11 שוחט נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 7 לפסק דיני (6.12.2012)).

12. כמו כן, כפי שציין בית המשפט המחוזי, ודומה שאין על כך חולק, טענות הנוגעות להחלטה אפשרית בעתיד בדבר הסגרתה של העוררת הן טענות שאין מקומן בהליך דנו, בטרם ניתן פסק דין בעתירת ההסגרה עצמה. אין צריך לומר שטענות אלה שמורות לה.

13. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ז בתמוז התש"ף (19.7.2020).

שׁוֹפֵט
